

paredzētās robežās. Cik ralbs un dažads arī būtu šis ātpusēkolas darba lanks, tomēr ar prieku nākas liecināt, ka viņš arvienu plešas piašumā, un ka skolotāji, dažkārt pamatskolā apkrautī ar vairākām klasēm, tomēr atrod spēku un laiku nodarboties pa vakariem un svētdienām ar jauniešiem un pieaugušiem. Pēc ilgtumsības un gara verdzības laikmeta pirmsmūža viri un sievas sāk iet uz skolu un grīb panākt aizkavēto...

Tuvāki novērojot papildu skolas gaitu, nākas taisit sekošus siēdzenus: 1) papildu skolas nodibinās un strādā tur, kur paši skolotāji ir pārliecīni šo skolu piekrītei; 2) papildu skolu un kursu darbi tiek vesti pa vakariem un svētdienām, ne traucējot un nekavējot pamatskolu darbus, kādēļ skolotājiem par šo darbu piešķotos saņemti atlikdibū pēc nostrādāto stundu skaita, gluži tāpat, kā tas tiek praktizēts pilsētas par vakara kursu darbiem; 3) papildu skolam jāizsniedz pabalsti, jo viņas apmeklē klaušāti, kas trūcīgu apstākļu dēļ nespēj kārtīgi pabeigt pamatskolu.

d) Rokdarbu klasses nepieciešāni iekārtojamas pie katras 6-klašu pamatskolās. Lidz šim tāda pa dajai noorganizēta Ludzā, ar koka, metala un papes apstrādāšanu un sieviešu rokdarbiem. No izglītības ministrijas saņemti pabalsts iekārtas apgādāšanai 76.000 rubļi, un 30.000 rubļi teipu remontēšanai; no aprinka valdes izsniegti 20.000 inventara apgādāšanai. Patlaban rokdarbu klasē apmeklē 185 bērni, tā ka darbus nākas vest ar paralelgropām, jo iekārta ir tikai priekš 10 lidz 15 bēriem katrā nodalā. Darbus vada trīs skolotāji specialisti.

Kas zimējas uz mācības līdzekļiem, tad tādus apgādāt visām skolām daudz maz pietiekšķā skaitā nav iespējams, tādēļ iepirkos komplektus nodomāt sagatavot tāda veidā, lai viņus varētu vadāt apšķirt pa zinama rajona skolām. Nākamos gados komplektu skaitu pakāpeniski pavairos, lidz kāmēr visas skolas būs pietiekšķā apgādātas ar nepieciešamākiem mācības līdzekļiem. Pēc tam pie 6-klašu skolām sāks noorganizēt fiziskos kabinetus, kimijas un mineralogijas kolekcijas u. t. t. No bibliotekām pagaidām noorganizētām tikai centralā skolu biblioteka Ludzā, kuras iepirkas grāmatas par kādiem 30 000 rubļi, latviešu un krievu valodā (pēdēja tikai zinātniski raksti). Ar skolu valdes gādību, bibliotekai ierikotas glītas telpas vietējās kulturas veicināšanas biedrības mājā, turpat tiek iekārtota lesitava un arī minētās biedrības biblioteka ar tējas galdu. Iebraucējiem skolotājiem še būs ērta atpūtas vieta.

Pagājušā gadā Ludza likts pamats latviešu vidusskolai: 3. oktobri sāka strādāt pirmā vidusskola ar 28 skolniekiem. Minētā klase pagaidām pastāv pie vietējās pamatskolas kā VII. klase. Turpmākos gados paredzams atvērt pilnu vidusskolu. Jautājuma atrisināšanu stāri apgrūtina telpu trūkums.

Saimnieciskā ziņa skolas šogad atrodas, samērā, labākos apstākļos nekā izgājušā gadā: novērojama lielāka pagastu gādība un pienākuma apziņa pret skolām. Ir tomēr pagasti, kuri izsniedz skolotājiem tik 3 mārciņas petrolejas mēnesi (Mihailovas), bet priekš bērnu naktsmājām neizsniedz nemaz. Divos pagastos (Zāmuļas un Zvirgzdenas) bijusi pārtraukumi skolas darbā malkas trūkuma dēļ. Novērojama arī, kaut nelielā mērā, gādība par mazturīgo pīsoņu bēriem: tāk izsniegti šīm nolūkam pabalsti no 50 lidz 2000 rubļi, uz skolas rajona. Nandas un grauda pabalsti skolām tomēr tiek izsniegti joti nekārtīgi: daži skolotāji tikai rudenī saņem atmaksu par pēdēto pētījumu, malku, rakstamā, lietā u. c. Lai šo lietu cik nebūt labotu, skolotājiem dots apkārtraksis, neviens akli vāku darbu pagastu padomju darbā, cik tālu tas attiecas uz skolu jautājumiem.

Skolu pedagogiskā puse arī pamaz iet uz priekšu, kaut gan uz pusi līdz normāliem apstākļiem nākšies gaidīt vēl vairākus gados. Gandzīg pusei no visām skolām ir tikai viena klases istaba, kuras ievietotas piecas nodalās (ieskaitot pirmā skolu), nerēķinoties pavisam ar gāsību un gaismas samērā. Te parasti strādā, blakus viens otram, divi skolotāji. Telpas ir tik šauras un gaiss tik smags, ka par vingrošanu, rokdarbu, veidošanu un pat daudz maz ciešamas rakstīšanas nostādi ūdens nevar būt runa. Skolas apmeklēšanas ziņā arī novērojama liela pavir-

šiba no bērnu vecāku puses, kuri bērns pieteic skolā līdz pat ziemas svētkiem un sāk tos neviens atpakaļ dzīvē pēc jauna gada. Še savu daļu vainīga mazturība, bet visvairāk ueapzinība, pret kuju velti cīnīš skolotāji un izglītības darbinieki.

Pasniegšana metodiskā ziņā stipri klibo. Dažiem skolotājiem nav pat viselemanītāko pasniegšanas papēriem. Novērst šos trūkumus var tikai ar gadskartejēm skolotāju kursiem un pašizglītošanas ceļā, kā arī gādājot par rokas grāmatām un pedagoģisko literatūru sādžu skolās, kuru skapjos patlaban atrodas tikai saķupejušas krievu grāmatu atlēkas.

O. Svenne.

Iekšzeme.

Pazīnojums.

Valmeeras kopejā slimī kase ar šo paziņo, ka, ar IV. iajona darba inspektorā rīkojumu, visi Rūjienā un tuvējā apkārtē darbojušies rūpniecības, amatniecības un būvju uzņēmumi pievienoti Valmieras kopejai slimī kasei.

Ievērojot augšā sacito, Valmieras kopejā slimī kase ar šo paziņo, ka viņas paziņo, ka, ar IV. iajona darba inspektorā rīkojumu, visi Rūjienā un tuvējā apkārtē darbojušies rūpniecības, amatniecības un būvju uzņēmumi pievienoti Valmieras kopejai slimī kasei.

Valde.

Otrs vispārējais Latvijas kooperativu priekšstāvju kongress

notiks Rīgā, Latviešu biedrībā, Pauliņi ielā N 13, no 12. līdz 15. februārim. Kooperativus, kas vēl nav saņēmuši uzdevējus un ankelas, līdz griesīties pie Latvijas kooperativu kongresa padomes Rīgā, Dzirnavu ielā N 68.

Latvijas kooperativu kongresu padome.

Jaunās valstis.

Polija.

Attiecībā uz baumām par kabineta krīzi Polijā.

Poļu parlamenta aprindas domā, ka tagadējo spēku attiecības seimā nenovēdis līdz kabineta krīzei, ko pirms 3 nedēļām uzskatīja par iespējamu. Populkovska kabinets uzskata savu stāvokli par franču-krievu fabrikas iznomāšanu. Parakstīls nomas ligums ar Somijas pilsoni par Sablinas stikla fabriku.

Māksla.

Nacionālais teātrs. Fermāien, 6. februāri, pulksten 8 vakarā Annas Ašmaudzēkņu ritmiskas vingrošanas vakars. Vakārā izstāties ar zolo tēlojumiem arī pati vadītāja, kura pie mums jau vairākus gadius popularizē savos kursos pazīstamo Dalkroza sistēmu, kas viscaur dibinošuz muzikālā ritma izjūtu. Pieaugušo audzekņu grupu ir skolotājas, kuras iegūtu vēlāk izplatis atkal tājāk skolās. Ar līdzšinējiem panākumiem publīka varēs iepazīties jau šini izlikojumā.

Otrdien, 7. februāri, tautas izrādē par lētām ceļām Kārļa Freinberga drama "Tumsā un salā". Teātra bilojs.

Tirdzniecība un rūpniecība.

Kursi.

Valsta	Rīga
Angļu mārciņa	1000—1020
Amerikas dolars	230.50—235.50
Francijas franki	19.25—19.75
Belgijas franki	18.50—19.00
Šveices franki	—
Itālijas lira	—
Zviedrijas krona	59.75—60.75
Dānijas krona	47.25—48.25
Norvēģijas krona	37.00—38.00
Austrālijas krona	—
Cehijas krona	454—464
Holandes guldenis	86.50—88.00
Vācijas marka	1.12—1.17
Otrubila	—
Somijas marka	4.76—4.86
Igaunijas marka	0.68—0.73
Polijas marka	0.09—0.10
Padomes rībi	—
Zelta lira (atl.)	50.00
10 rībi. zelta	1125.00

Rīga, 1922 g. 6. februāri.

Valsts krē- un kredītbanka
J. Friedmanns, K. Bērziņš.

Ventspils ostē 27. janvāri atrādēs 25 kuģi, no 28. līdz 31. janvarim ienākuši 10 kuģi, kopā 35 kuģi, izgājusi 3 kuģi. 31. janvāri ostē atrādēs 32 kuģi.

Telegramas.

(Latvijas telegrafa īstādēs izstrādātie telegrāfes.)

Helzīnforšā, 4. februāri. Karelīšu stāvoklis ir joti nopietns. Trūkst pārtikas līdzekļu un muncijas. Ziemeļos no ķīniešiem un kirgiziem sastāvoša lielinieku armija virzīs uz priekšu. Dienvidos pie Kimājaevi sagaida izšķirošu kauju.

Eilveze, 4. februāri. (Radio.) Zviedrijas valsts padome nolēmuse, kā turpmāk oficiālos paziņojumos atmetami tradicionālie ievāda vārdi: „Mēs Gustavs no Dieva žēlastības u. t. t.”. Kēniņš izteicis savu piekrišanu šai demokrātiskai pārgrozībai.

Vašingtonā, 5. februāri. (Reuters.) Anglijas delegāti atbrūnošanās konferencē apmeklēja „Balto namu” un nodeva atvādināšanas vizīti prezidentam Hardingam. Balfurs iztelcīs Hardingam, ka viņš atgriežas uz Angliju ar vislielāko apmeklētību par konferences labvēliem.

Londonā, 6. februāri. (Reuters.) Generalis Devels, pazīstamais būriņš generalis Dievidafrikas kāpā, miris.

Rezultāts: M. Arons.

Rīgas kāja aprīķa priekšnieks

izsludināta par nedēļu noraidētu kāpāklānības aprīķibū zem N 287.38, 7. sept. 1920. g. izdotu no Rīgas kāja aprīķa priekšnieka uz Adolfa Jāga d. Mansona vārdu.

Jelgavas apr. pr-ka pal. L. iec. izsludināta par nedēļu pielektu par nozaudētu zīga pasti, izdotu no Auru pag. vārdes 8. maijā 1920. g. zem N 168 uz Matīsa Sermuka vārdu.

Bokstes apr. priekšnieka pal. 1. iec.

izsludināta par nedēļu, kā nozaudētu, Latvijas pasti uz Antonu Ignatu d. Elksniņa vārdā, izdotu no Daugavpils pilsētas priekšta zem N 14566.

Talsu aprīķa priekšnieks

izsludināta par nedēļu 3. maijā 1920. g. zem N 1127 no viņa izdotu iekšzemes pasti uz Jāpa Krūša d. Ottan-Otto vārdā.

